

ΑΠΟΥΛΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ (B)

Στο τελευταίο τέταρτο του 4ου αι. π.Χ. απουλικά αγγεία συνεχίζουν να κατασκευάζονται στον Τάραντα (**Z. του Κάτω Κόσμου** και ο κύκλος του) αλλά και σε γειτονικά εργαστήρια (Agrì, Altamura, Canosa: **Z. της Φιάλης με τη μακριά λαβή, Z. της Βαλτιμόρης, Z. του Λευκού Σάκκου**) (7-8).

Η απουλική κεραμική, αρχικά κάτω από την επίδραση της σύγχρονης αττικής, προτιμά τα μεγάλου σχήματος αγγεία, όπως είναι οι κρατήρες – με έμφαση στον ελικωτό – και τις πολυπρόσωπες μυθολογικές ή ταφικές παραστάσεις. Η μνημειακή, κάποτε επιτηδευμένη, μορφή τόσο των αγγείων όσο και των εικονιστικών τους συνθέσεων ίσως οφείλεται και στην επίδραση της σύγχρονης πλαστικής. Επίσης πρέπει να υπήρχε κάποια σχέση ανάμεσα στους κεραμείς και τους κοροπλάθους του Τάραντα τουλάχιστον από τα μέσα του 4ου αι. π.Χ.

Άλλα χαρακτηριστικά σχήματα είναι οι νεστορίδες, οι αμφορείς παναθηναϊκού τύπου, οι λουτροφόροι, οι γαμικοί λέβητες, οι σίτουλες, οι λεκανίδες, τα ρυτά, τα ψαροπινάκια (9-10). Ορισμένα αγγεία που προορίζονταν για ταφική χρήση έχουν σπασμένο τον πυθμένα τους. Ανάλογα και η εικονογραφία τους σχετίζεται άμεσα ή έμμεσα με τη χρήση τους (συχνή απεικόνιση επιτύμβιων ναϊσκών και στηλών), ενώ στην πίσω όψη φέρουν πιο προχειροφτιαγμένες σκηνές, με τυπικότερες τις παραστάσεις «συνομιλίας» ανάμεσα σε όρθιες ανδρικές μορφές.

Μια ελληνιστική κατηγορία απουλικής κεραμικής που συνδυάζει τη γραπτή με την πλαστική διακόσμηση αποτελούν τα πολύχρωμα **κανυσιακά αγγεία** που κατασκευάζονταν στις αρχές του 3ου αι. π.Χ. στην Canosa (αρχ. Κανύσιον) της Δαυνίας στην κεντρική Απουλία. Πρόκειται για ντόπια δαουνικά σχήματα – με ιδιαίτερη προτίμηση στον ασκό με ψηλό σώμα και το σφαγείον – και άλλα από το ρεπερτόριο των απουλικών εργαστηρίων, όπως ελικωτούς κρατήρες, οινοχόες και πυξίδες. Το σώμα κοσμείται με φυτικά μοτίβα εξίτηλα πάνω σε λευκό επίχρισμα, ενώ τα πλαστικά στοιχεία (γυναικεία κεφάλια ή ολόκληρες γυναικείες μορφές, Σκύλλα, Μέδουσα, διάφορα ζώα και άνθη) πλαισιώνουν το ψευδοστόμιο. Αυτά τα εντυπωσιακά αγγεία φαίνεται ότι είχαν αποκλειστικά ταφική χρήση (11-12).

Ελένη Μανακίδου

7. Λήκυθος του Z. του Κάτω Κόσμου, 330/20 π.Χ.

8. Λουτροφόρος του Z. της Βαλτιμόρης, 330/20 π.Χ.

9. Ψαροπινάκιο, π. 320 π.Χ.

10. Situla, π. 350 π.Χ.

11. Κανυσιακός ασκός, 300-250 π.Χ.

12. Κανυσιακός ασκός, 300-250 π.Χ.